

og igen af Staten udbetales til Kommunerne. Ligesom det har været for andre ærede Medlemmer, saaledes er det jo ogsaa for mig naturligt at sætte dette Forslag i Forbindelse med den saakaldte Agravbevægelse, der har spillet saa stor en Rolle ikke alene ude i Landet, men ogsaa her i disse Dages Forhandlinger. Jeg har lagt Mærke til, at den højtærede Finansminister ikke selv har brugt Ordet „agrarisk“ om dette Forslag; jeg tror oven i Købet, at han har rystet paa Hovedet, naar ærede Medlemmer satte denne Sag i Forbindelse med Agravbevægelsen eller antydede, at dette var et Forslag, der gik i agrarisk Retning. Jeg forstaa den højtærede Finansminister saaledes, at han mener, at direkte landbrugsmæssigt er dette Forslag ikke. Men ser man hen til, hvor Pengene skulle hen, og til, at den overfyldende Del af Millionerne, som Statskassen opkræver, skal gaa til Kommunerne, kan der ikke være Tvivl om, at dette Forslag staar i Sammenheng med hele den Bevægelse, der har været rejst her i Landet, og som er kommen frem fra forskellige Sider her i Salen, hvorved man søger gennem Staten at komme Kommunerne til Hjælp. Jeg tror derfor, at det er nødvendigt, at man nogenlunde gør sig det klart, hvorvidt der overhovedet fra Statens Side kan være Tale om at hjælpe denne Bevægelse eller den Samling af Personer, der forener sig under Mærket Agrarforeningen. Jeg synes, det er ganske nødvendigt, at det en Gang siges her i Salen, at der ikke kan være Tale om fra Statens Side at yde en Hjælp, som kan være afgørende eller tilstrækkelig og være virksom over for det, som forlanges, hvis virkelig de Forlangender, der ere komne frem i offentlige Udtalelser, til Dels ogsaa ved Dokumenter, der ere fremlagte, her for Rigsdagen, ere begrundede. Jeg sigter herved til, at det fra Agrarforeningens og overhovedet fra Landbrugets Side fremsættes, som om det danske Landbrug i dette Øjeblik var under et saadant Tryk, at det saa at sige stod sin Ruin nær, hvis der ikke kom Hjælp. Jeg haaber ikke, at det er kommet saa vidt. Jeg tror egentlig ikke derpaa, men det kan ikke nægtes, at saaledes fremsættes Forholdet, naar man i Dag har faaet udmeldt en Erklæring fra Agrarforeningen, der begynder med at omtale det „knugende økonomiske Tryk“, der hviler paa Landbruget, og naar man hører Udtalelserne ved offentlige Møder, Foredrag og lignende, der gaa ud paa, at Tilstanden er saaledes her i Landet, at de fleste Landmænd af de forskellige Arter, fra de smaa Gaardmænd op til de store Herremænd, ere stillede saaledes,

at for dem er det Spørgsmaal Kvald eller Fald om at gøre, saa hvis der ikke kom Hjælp til dem, stode de saaledes, at de maatte gaa fra Gaardene. Hvis det er Tilfældet, saa maa det siges en Gang, at saa kan der ikke være Tale om, at der fra Statens Side kan ydes en Hjælp, der kan forslaa over for en saadan Situation. Thi hvem er det, der skal yde Hjælpen? Hvis ikke den danske Jord var det, som man saa hen til her i Landet som snart sagt den eneste Kilde til Ernæring for Landet og dets Beboere, hvis vor Industri betød noget, hvad den i Virkeligheden ikke gør, idet den er nødt til at søge Beskyttelse for at eksistere, og hvis man mente, at det danske Haandværk kunde frembringe andre Værdier end dem, der behøves til den daglige Omsætning, saa var det en anden Sag. Men da Landbruget er det, vor Stat og vort hele Samfund hviler paa, saa er det urimeligt at komme og sige til Staten: Hjælp mig! Det vilde være det samme som at sige til sig selv: Hjælp mig! Og det er en Umulighed. Det er nødvendigt, at dette en Gang bliver sagt. Det er for urimeligt, at man her i Salen skal paa en vis Maade smigre Jolk og vække Forhaabninger hos de uheldigt stillede, som der naturligvis maa findes i den store Række af Landbrugere, vi have her i Landet. Det viser sig jo, at Agrarforeningen har kunnet samle et stort Tal af Mænd, 80,000 siges der, ja der nævnes endog i disse Dage, 100,000 Medlemmer, og naar det er Tilfældet, maa det være klart, at man her fra Folketingets Side, hvor vi dog forstaa os paa Beregningen af Indtægter og Udgifter her i Landet, maa kunne udtale dette, at en Hjælp, som skulde kunne forslaa over for en saadan økonomisk Ruin her i Landet som den, der synes at være til Stede, naar man hører de Klager, der fremkomme, og Agrarforeningens Krav, kan der ikke være Tale om. Nej, jeg mener, at her maa man langt længere ned, for at der overhovedet skal kunne blive Spørgsmaal om en Hjælp, og jeg mener, at man ikke maa gøre sig saa store Forhaabninger som dem, der ere komne til Orde, og som jeg ogsaa synes, fra enkelte Taleres Side, her i Salen ere blevne besvarede paa den Maade, at man har erklæret, at der kunde være Tale om, at yde Hjælp af en saa omfattende og indgribende Art, som der aldrig før har været Tale om at yde en enkelt Samsundssklasse. Det, der kan være Tale om, er for det første at indføre en anden økonomisk Politikk her i Landet end den, man nu i en Række af Aar har lidt under, og det vilde simpelt hen kunne ste derved, at den nuværende Re-